

andando a terra

SUBIDA O FARO CON PARADA EN CHANTADA

As terras de Chantada están no centro xeográfico da Galicia. Dende o Miño ó Faro hai unha paisaxe singular de vides en succos. Terra viciosa de arboredo e cruzada de ríos e regatos cantacores que van correndo, moito abajo, como si tiveran molta presa de sulagarse no Miño. Toda a bisbarra é moi rica en románico e en pinturas murais, que se malconservan nas igrexas das riberas do Miño, en Arcos, é abrigo do Faro, ainda se ergue a torre-fortaleza que foi dos Fernández de Temes, de cuia estirpe procede Gonzalo Fernández de Córdoba, «O Gran Capitán». No cumo na Serra do Faro éguese, homildo como unha xesta, a rústica ermida da Nosa Señora, á que festexar o dia oito de setembro.

Nesa Soñada de setembro é moi festexada en toda Galicia. Ese dia, entre outras moitas, é tamén a romaría da Nosa Señora do Calvário e da Virxe do Monte de Coxeiro, que denatas se celebraba ó pé da ermida, no vello soto do cascalloso, oxo convertido nunha pista de cemento o grava, supón que graciás a xestión dunha axuntamento da época franquista, cun no Corpiño. Este ano supónse vilificado de facerse notar. E curioso como os nosos colonizadores, os meseterianos lle inculcan o odio ás ábores.

A romaría da Nosa Señora do Faro é impresionante. Milhares e milhares de xentes das catro

provincias galegas suben ó cumo do monte. Algunhas oferendas dan volta de xonlos ó redor da ermida con velas ecosas. No manto da infaxa da Virxe cosen billetes de mil, cincocentas e cent pesetas, como no Carpoño. Este ano supón que haurá algúns billetes de cinco mil pesetas. A xente chega ó santuario en autos ou fíxos, par-

ticulares mórbidos, hastas e tabaños. Dende a ermida, si o dia é claro, pódense contemplar a mitade das terras galegas. A visión que, desde ali, se nos ofrece é inconquerible.

Despóis da procesión comenza os xantares debaixo dos piñeros. E logo a romaría.

O primeiro poeta coñecido que cantou e desrollou esta ro-

M. HORTAS VILANOVA

mería foi Xohán de Requeijo, que ten núa en Chantada e que viviu no século XIII. As sete cantigas que se conservan de Requeijo, todas elas nomean ó Faro. Persoalmente prefiro aquela estrofa na que a namorada fala do amigo con estas palabras:

Se se él rembar quiser
como fiquei namorada
e si cedo viñer
e o vir eu, ben tallada
e direlle entón
a cora do meu corazón.

Cedáis lembrando estes antecedentes poéticos do século XIII, xa que os povos tamén teñen memoria, os da vila de Chantada, hai anos, celebraron a Festa da Pousia, aló nos días floridos da Primavera. Eran unhas actos cordiales simpáticos e a veces pintorescos que remataban como debe ser — curvas líricas ceas, pois os galegos á ben visto somos moi sentimentais, nas que non faltaban os extraordinarios tristes do río Asma e os deliciosos viños de San Fiz, que virán ó Miño encerrado en Bolesor. Pode falar das tres cousas xa que servidor tén oficio nesos ritos de poeta lírico e de «mantenedor», con guapa local colgada do seu brazo.

O caso é que despois da Festa da Pousia, un año, quedamos no Chantada, pasando as nosas vagancies, algúns nos que interviríamos no acto poético do dia anterior. Así que xantámos competentemente un Procurador das Tribunais — pois convén con trabucalo cun Procura-

dor en Cortes —, moi coñecido e estimado na vila, que ainda vive e bebe, convidounos a café, coca e puro habano, no seu despacho. E a maiores a unha lectura de versos que iba a facer un poeta da localidade, que ademais de facer versos era moi boa pesca e abogado en exercicio. Tomado o café e as copas e encendido o puro, calamos todos pra escotear a lectura. O poeta esplicounos de que se tratava dun poema épico, titulado «**História de un capitán de fragata que se llamaba Zapata**». E sin más comenzou a ler os seguintes versos:

Tembado en un canapé
un capitán de fragata
que se llamaba Zapata...

Nestio o escritor Anxel Folio, que estaba sentado frente de mim, ergueuse da súa butaca e dirixindose a mi, dixome:

¡Qué barbaridad! ¡Qué barbaridad! ¡Fixoso cué causas tan arreputos les foi facer o aburrido a xentes destes poesos!

E así rematou a lectura.
«Osc, ó lembrar a romaría do Faro, evoco tamén aquel poeta, que xa morreu, e penso si algun dia conturbiu non mellor fortuna a grandaza e a soadade do Faro e a sua romaría popular. Quero pensar que si. E si é certo, como sosiste, a onde irían parar os seus versos. Cedáis o seu surto, un día, ai equecer e riñer brincando o sonoro, ledo como unha muhera, das orcas lo río Asma.